

різкій їм офіційній польській статистиці становлять 43% людності Галичини). І коли тільки виявилось, що польські політичні гурти заходяться коло того, щоб було дано посередні або нерівне виборче право для Галичини на шкоду українському народові, вся східна Галичина на безчинсіях зборах, які відбуваються отже вже другий місяць по містах, містечках і селах, заявилася однодушно проти такого вкорочування прав українського народу. Коли ж тих прав не буде дано, то Галичина загрожує страйком селян проти польських поміщиків, виновників того злочину. Про той об'яв волі українського народу і ворожі виступи польсько-шляхетських елемінів против цього, — поговоримо докладніше в іншій статті.

Такий загальний прутт, на якому розивається боротьба українського народу в Галичині за справедливі виборче право до парламенту. Та на жаль дотеперіше панування польської шляхти в Галичині довело український народ до такого стану закріпощення, що і найсправедливіше виборче право не усуне його дотеперішнього поневолення.

Во допустимо, що український народ виборе собі справді як найсправедливіше виборче право до парламенту, звичай буде мати менше-більше стільки послів, що й ціляки. Тоді, може бути, буде спнине польщена східної Галичини, грабівнична соціальна політика польсько-шляхетського сейму в східній Галичині, але-ж польських послів буде все ще досить, аби оборонити польську панування у Галичині. Те саме, коли-б навіть здобути загальні, безпосередні, рівні і тасмні виборче право до галицького сейму, що разі ще дуже і дуже далека кеторі. Тоді знов українські послы матимуть силу спнини дотеперішньої польсько-шляхетську політику галицького сейму, але-ж не матимуть силу усунути те, що та польсько-шляхетська політика вже здобула, бо в обороні польської панування стануть певні всі польські послі. А сподіватися, що навіть найдемократічніші польські політики схочуть добровільно віддати українському народові те, що награбила політика польської шляхти, на се по крайній мірі вся дотеперішня політика польської демократії подає дуже мало надій.

І так загальне, безпосереднє, рівне і тасмне виборче право має для українського народу в Галичині тільки знахідка, як спосіб спнати сполячення, до якого стежить політика польської шляхти. Дотеперішні результати тієї політики українського народу на Галичині зможе тільки тоді змінити, коли в австрійськім парламенті, вибранім на підставі загального, безпосереднього, рівного і тасмного виборчого права, знайдеться більшість, яка пірестроїла б Австрію на федераційну спільноту національних територій. Коли ж такої більшості в австрійськім парламенті не буде, то український народ в Австрії не визволиться з під польської переваги в Галичині, значить мусимо йти до свого визволення іншими таєхами.

М. Л.

По Россії.

— Задача селянам землі. 14 лютого (февраля) відбудеться з'їзд управлюючих державними маєтками (государственими имуществами), який скликає Кутлер, щоб обжалувати справу про оддачу селянам казенних земель в оренду на довгий час без торги.

— Чутки про конституцію. С певна чутка, що на сих дніх в Царському Селі постановлено виконати одміні в державному устрою, що оголошений вже буде дано, то Галичина загрожує страйком селян проти польських поміщиків, виновників того злочину. Про той об'яв волі українського народу і ворожі виступи польсько-шляхетських елемінів против цього, — поговоримо докладніше в іншій статті.

(Новости). Проект основних законів, оголошений в „Нов. Времени“, хоч і друкується в урядовій друкарні, але уложив його не уряд.

(Русь.). — В урядовій друкарні друкується аж три проекти одмін в основних законах все — неофіційні: їх нацисали приватні особи.

(Нар. Хоз.). — Про гр. Вітте. В засіданні державної ради (государственного совєта), що відбулося 16 січня, міністр Дурново докоряв Вітте, кажучи, що він винен тому, що счинилось в Москві. Думають, що Вітте скоро мусимо починути міністерства.

(Нар. Хоз.). — Новий залом. Уряд постановив випустити нозій внутрішній залом. Про це буде оповіщено тоді, коли оголосять про зміни в основних законах.

(Русь.). — Депутація од селян. В Петербурзі приїхала депутатія від селян курської губ., Щировського повіту з повітовим представителем дворянства А. А. Щекіним. Депутація познання дізнається про землю. Де-які поміщики курської губернії пропонуали продавати селянам землю на льготних умовах, — селяне було подались на се, та розійшлась чутка, ніби селянам буде нарізано землю дарма, і вони зрешилися її купувати. Депутація хоче дознитися, чи правда ця чутка, а та-ж просити, щоб були зменшенні проценти на платежі крестьянському банкові, та щоб були скасовані земські начальники.

(Русь.). — Руські крейсери. В закордонних газетах писалося, що руські крейсери „Громобой“, „Россія“ та „Богатирь“, що вийшли з Владивостоку в листопаді (листопаді) невідомо куди, пропали.

Ті-ж саме газети запевняють, що команда сих судів збунтувалася і, після редакції судна японці, висадилась на

їх землі й що ніби руський та японський уряди рідяться про це між собою.

— Діяльність партії „правового порядка“. 12 січня в Петербурзі на квартирі робочого І. Журавльова прийшло коло 10 чол. оброшенів людей, що назвали себе членами партії „правового порядка“, її начали трутити помешкання. В решті вони „сконфіскували“ 60 карб. гроші та ще одежду Журавльова. Після трусу було покликано околоточного надзвірата, який і написав про сей випадок протокол. Робочого Журавльова було арештовано 8 січня, і ся подія счинилася без нього.

(Нар. Хоз.). — Льгота сем'ям жертв війни. Вісочайше повелено з дня 26-го грудня 1905 року сем'ї людей, що погинули або пропали без всти в японську війну, або втратили здатність працювати, увільнити з січня року 1906 від

плати викупних платежів, які йще не скинуто по Височайшому манифесту з листопаду (листопада) р. 1905, а також від всіх казенних зборів, що лежать на падальних землях, і що сплачуються з душі.

— Арешти. В Нижньому Новгороді арештовано священика Б. за те, що він ростолковував своїм пафіянам маніфест 17 жовтня, участь та обов'язки крестьян в державній думі, і брав участь в упорядкованню народних лекцій та бесід в народному домі. Слідом за арештом свящ. Б. в дому отця його, тож священика, благочинного, 70 літ, зроблено трус.

— Селянин. Було на йому 95 депутатів зо Львову і з провінції. Керувати з'їздом вибрали лікаря Яросевича з Відня, Яцька Остапчука, селянина з Капустинець і Ів. Возняка, друкаря з Львова. Віталі з'їзд: Шимана від львівських польських соціалістів, д-р Діаманд од виконавчого комітету польської соціалістичної партії, Зданович з Варшави від тамошньої польської соціалістичної організації і Тагор з Кієва від української соціал-демократичної партії в Россії. На з'їзд прибули також парламентський посол Дашинський з Кракова і заступник ческої соціал-демократичної партії Немец з Праги. Після привітанів Микола Ганкевич прочитав реферат про революційний рух у Россії, після якого прийто резолюцію в якій висловлено пошану й подяку борцям усіх національностей за свободу в Россії. Другий реферат про виборчу реформу прочитав Семен Вітник. Він дуже наполегав на те, що селянин, борючися за вселюде, безпосередні рівні, таємні виборче право, не ступив на стежку, на яку їх штовхають, вороги, і не дали приводу до того, щоб заведено став облоги (осадне положення). На прийниці він сказав, що коли пани стали на перешкоді новому виборчому законові, то неодмінно буде загальний хлібородський страйк.

Селянин Сіяк з Надвірнини говорив про рух серед гуцулів і вневія, що коли почнеться хлібородський страйк, то й гуцули не підуть до панів робити більше за вселюде, безпосередні рівні, таємні виборче право, не ступив на стежку, на яку їх штовхають, вороги, і не дали приводу до того, щоб заведено став облоги (осадне положення).

— Діло проф. Ходського. 12 січня в

петербурзькій судовій палаті розбіралося діло редактор-видавців газ.

„Пана Жизи“ професора Л. В. Ходського і д. Котельникова; їх обвинувачували в тому, що вони надрукували в № 39 газети „маніфест совета рабочих депутатів“ в якому, як відомо, громадянство запрошуvalи не платити податків то-що. Обороняючи себе перед судом, проф. Ходський між іншими сказав: „Я не буду мовчати про те, хто навспіржки винен в съому злонітві: се граф Вітте. Депутації від редакції, що явилася до цього 18 жовтня (октября), він прямо сказав, що закон про друк можна зневажити та що ніяких кар за те не буде, і неначе то мовки згадивши в постаповою, прийнятю в листопаді (листопаді) „союзом захисти свободи печаті“. Не можна дозволити, щоб тепер звертати вину на стрілочників, коли не по-карено самого начальника. Але як що палата призначає мене війним по 1-му та 3-му пунктам статті 129, то я прошу покарати мене пайвішою карю, не вважаючи ні на що, що поменшувало б мою вину. Я професор, я роблю все свідомо“. По статті 129 судова палата Ходського та Котельникова оправдала, але приговорила проф. Ходського до пітрафу в 500 карб. по пунктам 7 і 8, временных правил про печаті.

(Русск. Слово).

По Україні.

— Присуд.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

обмірковують усіякі питання сьогоднішнього життя і пишуть резолюції від ім'я харківських священників". Мало чи не на увазі, архієпископ застерігає, що "коли священиків і далі насмілються щось подібне робити, то їх судитиме церковний суд"; в крайному ж випадку архієпископ примушений буде проходити сіод, щоб їх виключено з харківської єпархії. Тих священиків, що збралися на збирки в ділані під долям консисторії і благочинням. Тих же священикам, які писали про те, щоб скасувано кару на смерть, заборонено правити службу, поки йтиме про їх сідство.

(Ю. Кр.).

«**До арештів.** У Прилуці і в, прилуцькому повіті арештовано мало не всіх лікарів і немас кому лічити хворих. Через те деякі люди написали прохання, щоб лікарів випущено з під арешту, і почали давати людям те прохання підписувати. Тепер арештовано і тих людей, що збралі підписи.

В Ніжині арештовано Я. О. Гужовського, Я. Єзерова, Л. Фішелева, Фабриканта. (Кiev. Откл.).

* В Сімферополі арештовано земського лікаря Рижкова. Він недавно приїхав з Манжуїї. (С.-Пет. Вѣд.).

***До виборів у Державній Думі.** У Херсонщині єсть 65 заводів, які мають право брати участь у виборах; на них працює 12 тис. робітників. Усього мають вони вибрати од робітників у Херсонщині 6 виборців. (Од. Нов.).

***Польська мова на телеграфі.** На 66 телеграфних станціях на Поділлю приймають телеграмми польською мовою. (С.-Пет. Вѣд.).

Селяни в флоті. Вважаючи на останній події в флоті, уряд постановив брати на морську службу тільки селян від землі, а городських робітників не брати. (Пет. Лист).

Присуд Мендельсонові. З Львову телеграffують, що русько-польський революційний комітет повідомив берлінського банкера Мендельсона, що його присуджено на смерть, бо він підтримує російський самовладний уряд своїми грішами. Дві жінки вийшли в Берлін, щоб виконати сей присуд.

(Рус. Слово).

Постанова З'їзду „союза союзов“. З'їзд союзу союзів прийняв таку постанову: а) роз'яснювати скрізь, що закон про зміну з 6 серпня (августа) і 11 грудня (декабря) ні до чого не згадні; б) звернутися участі в державній думі а та кож виборів до неї; в) виборами скрізь виступати до того, щоб на них обстоювати за установчу раду (учредительное соборіє) і до неї вибрати послів всесоюзним, рівним, безпосреднім таємним голосуванням.

***В Тираспольському повіті.** Довідавши, що в с. Йосиповці Тираспольського повіту засновується крестьянська спілка, туди поїхали справник і становий з урядником та з стражниками і почали довідуватися про справу. Довідавши, що все діло роблять старости і дев'ятеро селян, поліція почала робити труси і хотіла тих людей арештувати, але не знайшла їх. Чутка про це зараз же побігла по селу. На майдані зібралися багато людей. Поліція вимагала, щоб її видано тих десятьох, але люде відмовили, що не поступятися їх арештувати, бо вважають, що немає за що. Коли ж уже поліції почне треба їх арештувати, то в такому разі вони вимагають, щоб арештовано всіх, що зібралися (дуже двісті чи триста). Цього поліція звісно не зробила, а справник зараз же викликав з місця Захарова драгунів, яких і привів корнет Ніщенко. Прібули драгуни і стали на двадцять ступінів від людей. Трьом драгунам звелено пособити поліції арештувати тих десятьох. Але їх не давано і люде вимагали, щоб арештовувано всіх. Тоді звелено стріляти. Драгуни стрільнули і враз полягло п'ятеро вбитих (4 мужчин і одна жінка) і поранено дев'ятирічного мужчина і жінок. З їх живими зостануться не більше як п'ять або шість. Після стрілянини поліція таки арештувала дев'ятеро, а десятій десь подівся. Арештованих одвезено по етапу в тираспольську тюрму, а в Захарові вислано ще пів ескадрона драгунів.

(Од. Нов.)

За кордоном.

Венецуельські справи

Neu York Herald публікує таку дереву:

«Каракас, 13 січня. Завтра Кастро прибуде до Каракасу. По дорозі заїде в Валенсію і Пуерто-Кабелло. Сподівається, що армія і народ вітатимуть його. Президент казатиме промову».

Ньюоркське громадянство, що дуже добре знає венецуельські справи, певно в тому, що більшість помешканців Каракасу не братиме участі в міністарстві, на яку сподівається Кастро. Що до армії, то се інша річ; але люде які тямлять, що до чого йдеться, в Венецуелі, кажуть, що овока венецуельському диктору овіритиметься по команді.

(Mat n.).

Погляд американського часопису

З приводу франко-венецуельського становища та проектів, французько-

го уряду, яким способом мусить венецуельці задовільнити французів за неприємність, вчинену д. Тенії, «La Tribune» каже:

«Яків конечні заміри не були, французький уряд в тих тяжких обставинах, що виники з вчинків Венецуели, тримає себе добре і заслуговує на повагу. Хоч зараз і знявся гвалт і видно роздренення, але то байдуже: французький уряд працює спокійно. Бажано-б було, щоб і всі поводилися так, як французький уряд» коли трапиться щось подібне. (Matin).

Шах і воля преси.

15 січня з Тегерану одержано в Петербурзі депешу,—що шах держав проміву на численнім зібранні. В своїй промові він застерігав реакціоністів не робити перешкоди волі слова та друку.

Прогрес та будучина краю, казав він, цілком залежить од високості розвитку народу. Преса раз-у-раз має величезну вагу, бо вона підбадрює розумовий прогрес».

В кінці промови Музафер-Ед-Дін сказав, що він вважав себе щасливим, коли-б його народ мав його за господаря, що не противиться прогресові.

У Києві.

Конфіскація. «Главне управління по ділам печаті» повідомило, що Петербурзька судова палата признала „нарушашимъ основы существующаго строя“ надрукованій в Петербурзі видавництвом „Трудъ и Польза“ без дозволу цензури збирником революційних пісень, під назвою: „Песни революції.“ Киевський Губернатор зробив приказ, щоб арештували се видання.

Нове видання. Киевський Губернатор дозволив дворянину Аксельроду видавати у Києві щонедільний журнал „Кievskij teatralnyj mîr“. Перше число журналу уже вийшло.

Воєнний стан. Начальник краю отримав з Петербургу повідомлення, що зняття воєнний стан на ст. Сарни, Козатин, Бобринській та Смілі з окопницями. Чекають що сими днями скажуть воєнний стан і на ст. Жмерика.

Побільшення платні служащимъ на залізницяхъ. Правління південно-західних залізничних доргъ повідомлено, що міністерство доріг дозволило видати сього року 850000 карб. на побільшення платні (жалування) тим служащимъ, які одержували її менше, ніж 600 карб. в рік.

Із реальною школи 18 січня увелоно 4 учні за те, що вони, ніби, брали участь в школінських розроках, які були ще до Різдва.

20 січня в бібліотеці школи сконфіскувано видання „Донской Рѣчи“ і „Буревѣстника“.

22 січня в школі буде скликано нараду родітelsів учнів, щоб обміркувати сучасне становище школи.

Прохання про охорону заводів. Адміністрація Таллинського, Верхньоческого і Майданецького сахарників заводів, Київської губ., просить губернську адміністрацію прислати для охорони заводів сотню козаків. Гроши на їх утримання внесли, але не зробила, а таємним, безпосреднім таємним голосуванням.

В Тираспольському повіті. Довідавши, що в с. Йосиповці Тираспольського повіту засновується крестьянська спілка, туди поїхали справник і становий з урядником та з стражниками і почали довідуватися про справу. Довідавши, що все діло роблять старости і дев'ятеро селян, поліція почала робити труси і хотіла тих людей арештувати, але не знайшла їх. Чутка про це зараз же побігла по селу. На майдані зібралися багато людей. Поліція вимагала, щоб її видано тих десятьох, але люде відмовили, що не поступятися їх арештувати, бо вважають, що немає за що. Коли ж уже поліції почне треба їх арештувати, то в такому разі вони вимагають, щоб арештовано всіх, що зібралися (дуже двісті чи триста). Цього поліція звісно не зробила, а справник зараз же викликав з місця Захарова драгунів, яких і привів корнет Ніщенко. Прібули драгуни і стали на двадцять ступінів від людей. Трьом драгунам звелено пособити поліції арештувати тих десятьох. Але їх не давано і люде вимагали, щоб арештовувано всіх. Тоді звелено стріляти. Драгуни стрільнули і враз полягло п'ятеро вбитих (4 мужчин і одна жінка) і поранено дев'ятирічного мужчина і жінок. З їх живими зостануться не більше як п'ять або шість. Після стрілянини поліція таки арештувала дев'ятеро, а десятій десь подівся. Арештованих одвезено по етапу в тираспольську тюрму, а в Захарові вислано ще пів ескадрона драгунів.

Конфіскація часопису. 19 січня (января). Поліція сконфіскувала у разномісців та по кіосках всі примірники часопису „Свобода і Право“.

В понеділок 23 січня (января) у 8 годині вечора в помешканні товариства акушерок і фельдшериць відбудуться двадцать ступінів від людей. Трьом драгунам звелено пособити поліції арештувати тих десятьох. Але їх не давано і люде вимагали, щоб арештовувано всіх. Тоді звелено стріляти. Драгуни стрільнули і враз полягло п'ятеро вбитих (4 мужчин і одна жінка) і поранено дев'ятирічного мужчина і жінок. З їх живими зостануться не більше як п'ять або шість. Після стрілянини поліція таки арештувала дев'ятеро, а десятій десь подівся. Арештованих одвезено по етапу в тираспольську тюрму, а в Захарові вислано ще пів ескадрона драгунів.

Арештований В. О. Александровський одібрав з „главного управління железнодорожного“ таку телеграмму: Якщо не можете скоро прибути, то негайно пришліть записку з роз'ясненням нового проекту закону про служащих на залізницях.

Київський виділ монархичної партії. В Києві склалося „отділені монархичної партії“. На першому засіданні відділу монархичної партії постановлено: надзвичайними студентами (всього слухачами) можуть бути як чоловіки, так і жінки, без різниці національності і віри; надзвичайними студентами можуть бути аттестат за середню школу, або свідоцтво рівнів тому аттестатом. Ріжні факультети можуть вимагати від тих, що хочуть на них поступити різних додаткових екзаменів відповідно тим наукам, які на них факультетах вчаться. По ріжніх університетах додаткові екзамени на однакових факультетах мають бути однакові.

Київський виділ монархичної партії. На першому засіданні відділу монархичної партії постановлено: надзвичайними студентами (всього слухачами) можуть бути як чоловіки, так і жінки, без різниці національності і віри; надзвичайними студентами можуть бути аттестат за середню школу, або свідоцтво рівнів тому аттестатом. Ріжні факультети можуть вимагати від тих, що хочуть на них поступити різних додаткових екзаменів відповідно тим наукам, які на них факультетах вчаться. По ріжніх університетах додаткові екзамени на однакових факультетах мають бути однакові.

Кара на смерть. Київський воєнно-окружний суд, в засіданні, що відбулося 20 січня (января), присудив д. Заславського, що стріляв в городового, коли той хотів арештувати його товариша, докари на смерть через повішенні. Плати з студентів професорам не братимуться. Університетська рада може

назначати окрему плату за заняття в лабораторіях. Увільняти від плати за вчения можна не більше як четверти частину студентів. Увільнення від плати треба розуміти, як позичку в університеті. Складати збори студенти мають право тільки за дозволом університетської ради.

В суді.

Візброєний опір селян начальству.

В середу 19 січня в київській судовій палаті з сословними представителями розбіралося до 7 чоловік крестьян села Володівкої Дівиці, ніжинського повіту, що візброєні противилися начальству.

„Обвинительний акт“, що був оголошений на суді, про сюю подію оповідає так:

По скасуванню кріпацтва, в р. 1862 по місці села Володівкої Дівиці князь Голіцин і крестьяни цього села вийшли між собою згоду: селяне отримали від князя Голіцина „въ даръ“ 1786½ десятин землі, що візброєні противилися начальству.

ПАРИЖ, 19 січня. Коло церкви св.

Клотильди була велика маніфестація

проти цінування церковних маєтків.

Поліція і військо розігнали маніфестантів;

<p

